

Nieuwsbrief ProDemos

nummer 1 | 2019

Special voortgezet onderwijs

p. 4-5 | Hoe maak je didactisch sterke programma's over politiek die ook nog eens heel leuk zijn? Een kijkje achter de schermen met onze programmamakers.

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

Foto: Freek van den Bergh

In dit nummer

p. 2 | Gratis lesmateriaal verkiezingen

Met ProDemos bezoeken jaarlijks ruim 95.000 leerlingen politiek Den Haag. Dat aantal moet de komende jaren flink stijgen. Hoe we dat doen, ook als straks het Binnenhof gerenoveerd wordt, en welke programma's er zijn voor vmbo, havo en vwo leggen we graag uit in deze speciale nieuwsbrief.

En verder...

p. 3 | Alle scholieren naar het parlement

p. 6 | Welk programma past bij jouw klas?

p. 7 | Bezoek de lokale democratie

p. 8 | Nieuw programma: Kamervragen

De verkiezingen van 2019 in de klas

ProDemos biedt het onderwijs eerste hulp bij verkiezingen. Dit jaar vinden er op 20 maart verkiezingen plaats voor de Provinciale Staten en de waterschappen, op 23 mei is het Europees Parlement aan de beurt en op 27 mei wordt de nieuwe Eerste Kamer gekozen. Voor elk onderwijsniveau hebben we lesmateriaal ontwikkeld. We lichten er graag een aantal producten uit. Kijk voor een volledig overzicht van onze verkiezingsactiviteiten op prodemos.nl/verkiezingen.

Zelf de verkiezingen van 2019 in de klas behandelen? Bestel gratis het STEM Magazine voor havo/vwo of (v)mbo of het Doeboek voor groep 7 en 8. www.prodemos.nl/magazines

Boek een gratis gastles voor het mbo over de provinciale of Europese verkiezingen. www.prodemos.nl/gastlesmbo

Met onze handige toolbox kan iedereen met didactische vaardigheden zelf een les over de verkiezingen geven aan jongeren die voor het eerst mogen stemmen. www.prodemos.nl/toolboxftv

Zelf doen is de beste manier van leren. Organiseer daarom verkiezingen op school! Inschrijven via www.scholierenverkiezingen.nl (vo) of www.kinderverkiezingen.nl (po).

Op 20 maart 2019 en op 23 mei 2019 organiseren we bij zes verschillende onderwijsinstellingen in Nederland een verkiezingsfestival. www.prodemos.nl/verkiezingsfestival

Volg het verkiezingsvlog voor mbo-studenten, waarin Europa dichtbij wordt gebracht. www.prodemos.nl/vlog

Alle leerlingen naar het parlement

‘Ook maken we het mogelijk dat alle kinderen tijdens hun schooltijd ons parlement bezoeken.’ Dit zinnetje uit het regeerakkoord van het kabinet Rutte-III heeft grote gevolgen voor ProDemos. Als Huis voor democratie en rechtsstaat bieden we al jaren gratis educatieve programma’s aan door heel Nederland. Maar waar we nu in politiek Den Haag jaarlijks 96.000 leerlingen ontvangen, moet dat aantal de komende jaren groeien naar ongeveer 200.000. Dit schooljaar hebben we al drie nieuwe programma’s ontwikkeld om meer leerlingen tegelijk te kunnen bedienen: Kamervragen, Wetloop en Wie had de macht? Ook komt er gratis busvervoer, zodat scholen kosteloos naar Den Haag kunnen komen. We hopen dat scholen hier vanaf schooljaar 2019–2020 gebruik van kunnen maken.

Foto's: Bart van Vliet

Inschrijving schooljaar 2019–2020

Voor de programma’s van ProDemos kunnen scholen zich gedurende het hele schooljaar inschrijven. Elk voorjaar zetten we de programma’s voor het volgende schooljaar open. Dit jaar is dat halverwege april. Voor ons en veel docenten een spannend moment, want sommige periodes in het politieke jaar zijn erg populair. Sommige docenten zitten daarom klaar achter de computer om hun favoriete data als eerste vast te kunnen leggen. Wil je vooraf een herinnering krijgen voor het openingsmoment? Schrijf je dan in voor onze Educatienieuwsbrief via prodemos.nl/nieuwsbrief/

Renovatie Binnenhof: wij blijven open!

Coen Gelinck

Tjietse Broeders

Alle scholieren naar het parlement! Dat is de boodschap van de regering aan ProDemos. Waar we nu nog 96.000 leerlingen per jaar ontvangen, moeten dit er uiteindelijk 200.000 worden. Tegelijkertijd gaat vanaf 2020 het Binnenhof 5,5 jaar dicht voor renovatie. We praten met Coen Gelinck, hoofd Educatie en Tjietse Broeders, begeleider educatieve programma's bij ProDemos over het maken van leuke en leerzame programma's in politiek Den Haag.

Hoe beginnen jullie met het ontwikkelen van een nieuw programma?

Coen. We starten met het afbakenen van het verhaal, wat is de kern van dit programma? Vervolgens komen we tot werkvormen, programmaonderdelen en materialen die we kunnen testen met leerlingen. We hebben ook veel leraren in dienst. Zij weten wat speelt in het onderwijs en wat er van leerlingen wordt gevraagd voor maatschappijleer en geschiedenis. Daarnaast werken we met klankbordgroepen, waarbij we docenten vragen hoe zij over onze programma's denken. Dat kan heel praktisch zijn, bijvoorbeeld over de looptijden naar de tijdelijke Eerste en Tweede Kamer, maar ook inhoudelijk. Hun ervaring en kennis nemen we mee

Foto's: Bart van Vliet

tijdens het ontwikkelen. **Tjietse.** De feedback van de begeleiders van de programma's is ook belangrijk. Zij zijn degenen die dagelijks de programma's uitvoeren en heel scherp in de gaten hebben wanneer een programma nog iets mist of als iets niet zo loopt als gedacht. Zo zit nu in vrijwel elk programma een nabespreking van het bezoek aan de publieke tribune van de Tweede Kamer. Zo zorgen we ervoor dat de beleving van dat moment nog eens extra goed kan worden geïdentificeerd.

Wanneer is een programma leuk én leerzaam?

Tjietse. Het moet als een unieke ervaring voelen en de beleving moet centraal staan. Als je bijvoorbeeld Mark Rutte

Het moet hier echt gaan over waar je bent: het politieke hart van Nederland.

tegenkomt, is de dag voor leerlingen sowieso al leuker, dat kun je niet plannen. Maar onze programmaonderdelen dragen hier ook aan bij. In politiek Den Haag doen we zo min mogelijk wat je ook op school kunt doen, want daar hebben we weer leuke gastlessen voor. **Coen.** Precies, het moet hier echt gaan over waar je bent: het politieke hart van Nederland.

Hoe zorg je voor die beleving?

Coen. Door het interactief te maken. Niet te veel hoeven luisteren, maar vooral zelf meemaken. Zo ervaren leerlingen bijvoorbeeld tijdens de Kamerdebat-simulatie hoe een vergadering in de Tweede Kamer gaat. Inclusief de formele spreekstijl: "Mevrouw de voorzitter,...".

Waar loop je tegenaan tijdens de ontwikkeling van programma's?

Tjietse. Je bedenkt heel veel en moet dan heel veel weglaten, zonder daarbij de rode draad te verliezen. Als je de eerste variant van het nieuwe programma Kamervragen vergelijkt met nu, dan is er veel veranderd. Zo hadden we een methode bedacht waarbij leerlingen hun mobieltje nodig hadden, maar tijdens het testen merkten we dat ze daardoor direct alle aandacht kwijt waren. Daarom werken we nu met speciale stemkastjes. Ook de actualiteit houdt je altijd bij de les. Tijdens de Kamerdebat-simulatie gebruiken we nu

een casus over vuurwerk. Wanneer er nieuwe wetgeving komt, moet die weer op de schop.

Wat was een moment in het ontwikkelen waar je het afgelopen jaar echt blij van werd?

Tjietse. Toen we bij Kamervragen de stap maakten om de talkshow in een echt theater te houden. Je kunt daar spelen met licht en geluid, daardoor is het echt een show geworden. Je ziet de leerlingen denken: 'Er gaat iets theatraals gebeuren, dit is echt anders!' Dat is mooi om te zien.

Waar zijn jullie nu mee bezig?

Coen. Na Prinsjesdag 2020 wordt het Binnenhof gerenoveerd en dat brengt grote ontwikkelvragen met zich mee. Ook blijkt uit onze klankbordgroep van docenten dat zij denken dat ProDemos dichtgaat tijdens de renovatie, maar wij gaan gewoon door. **Tjietse.** Voor ons is dat heel natuurlijk, maar ik snap dat docenten denken 'als het Binnenhof dichtgaat, dan jullie vast ook'. Wij blijven open! Dat moet de titel worden van dit stuk! **Coen.** We gaan daarvoor nog meer doen met het 'buiten'. Leerlingen uit de zalen trekken en nog meer politiek Den Haag laten ontdekken, met de ministeries, Raad van State, Algemene Rekenkamer, lobbykantoren etcetera. Voor ons is de renovatie juist een kans om dat te laten zien!

Kom met de klas naar politiek Den Haag

ProDemos biedt **gratis** educatieve programma's aan op en rond het Binnenhof. Ontdek welk programma bij u en uw leerlingen past.

Dit stroomschema is speciaal gemaakt voor het voortgezet onderwijs, maar we bieden natuurlijk ook programma's aan voor het basis-onderwijs, mbo en hbo. Kijk voor meer informatie op prodemos.nl/scholen.

Ik zoek een programma voor:

vmbo

havo/vwo

voortgezet speciaal
onderwijs

praktijkonderwijs

Duur van het programma

Duur van het programma

halve dag

hele dag

hele dag

halve dag

uitstroomprofiel
arbeidsmarkt

Politiek voor Praktijkscholen

praktijkonderwijs/vso | Duur: 3 uur

Tijdens dit programma bezoeken leerlingen de Tweede Kamer, ontdekken zij het Binnenhof en zien ze hoe dicht politiek eigenlijk bij hen staat. Tijdens de werkvorm 'stad bouwen' ervaren ze hoe de parlementaire democratie werkt.

Dagprogramma Politiek

vmbo/havo/vwo | Duur: 5,5 uur

Wat zijn de spelregels van de politiek? Leerlingen spelen een Kamerdebat na, lossen een politieke crisis op en bezoeken de Tweede Kamer, de Eerste Kamer en het Binnenhof. Ook gaan ze, zo mogelijk, in gesprek met een Kamerlid.

Het belangrijkste vind ik dat

leerlingen alle
highlights zien

er veel afwisseling
in werkvormen is

Het belangrijkste vind ik

Hoe werkt de
politiek nu?

De geschiedenis
van de macht

Kamerleden
spreken

uitstroomprofiel
vervolgonderwijs

Nieuw!

Wetloop

vmbo | Duur: 3 uur en 15 minuten

Tijdens Wetloop staat de route van een wetsvoorstel centraal. Leerlingen ontdekken welke rol zij zelf, als actieve burger, hierin kunnen spelen. Ook bezoeken ze de Ridderzaal, Eerste en Tweede Kamer.

Politiek in Vogelvlucht

vmbo/havo/vwo/vso | Duur: 3 uur

Tijdens dit programma krijgen leerlingen een duidelijk beeld van de nationale politiek. Ze bezoeken de Tweede Kamer, doen een quiz, gaan met een tablet over het Binnenhof en doen het DemocratieLAB of de Democratie Experience.

Nieuw!

Kamervragen

havo/vwo | Duur: 4 uur

Tijdens Kamervragen staat de Tweede Kamer centraal. Leerlingen bezoeken de Tweede Kamer en sluiten het programma af met een interactieve talkshow met echte Tweede Kamerleden.

Nieuw!

Wie had de macht?

havo/vwo | Duur: 3 uur

Tijdens dit programma duiken de leerlingen in de geschiedenis van de macht. Ze krijgen historische personages toebedeeld en zien hoe de macht door de eeuwen heen is verschoven. Ook bezoeken ze de Ridderzaal, Eerste en Tweede Kamer

Foto's: Bart van Vliet

Bezoek de lokale democratie en rechtsstaat

Het is lekker **interactief** en studenten krijgen echt een beeld bij 'de politiek'.

– Docent mbo

ProDemos biedt programma's voor het onderwijs aan door heel Nederland. Samen met gemeenten, provincies en rechtbanken laten we leerlingen kennismaken met de lokale democratie en rechtsstaat. Bezoek met de klas het gemeentehuis of het provinciehuis en laat leerlingen ontdekken hoe politieke besluitvorming werkt, bijvoorbeeld door tijdens ons Provincie-

spel de voorzieningen in de provincie zelf te moeten inrichten. Of boek een gastles rechtbank: leerlingen krijgen eerst een interactieve les en wonen daarna een zitting op de rechtbank bij. De programma's zijn geschikt voor alle niveaus in het voortgezet onderwijs en mbo.

prodemos.nl/vo of prodemos.nl/mbo

Schrijf je in voor de **Educatie**niewsbrief van ProDemos en ontvang elke maand het laatste nieuws over onze educatieve programma's én gratis lesmateriaal in je inbox! Ook ontvang je een uitnodiging als de inschrijving voor het nieuwe schooljaar start.
prodemos.nl/nieuwsbrief

Nieuw programma 'Kamervragen'

Rijdt u wel eens te hard? Heeft u vrienden bij andere partijen? En waarom heeft u voor uw partij gekozen?

Leerlingen vragen Tweede Kamerleden het hemd van het lijf in ons nieuwe programma Kamervragen. In dit programma voor havo/vwo staat de rol van de Tweede Kamer

in het politieke systeem centraal. Leerlingen bepalen zelf de onderwerpen waarover ze het met volksvertegenwoordigers willen hebben en gaan tijdens de afsluitende talkshow ook echt het gesprek aan met Tweede Kamerleden. Natuurlijk ontbreekt een bezoek aan de Tweede Kamer en het Binnenhof niet.
prodemos.nl/kamervragen

Het maakt voor onze leerlingen **beter zichtbaar** wat politiek inhoudt dan wanneer ze alleen theorie "uit het boek" zouden behandelen.

Docent – 4 havo

ProDemos legt uit wat de spelregels zijn van de democratie en rechtsstaat en laat zien wat je zelf kunt doen om invloed uit te oefenen – in de gemeente, het waterschap, de provincie, het land en Europa.

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

ProDemos
Hofweg 1H
2511 AA Den Haag

(070) 757 02 00
info@prodemos.nl
www.prodemos.nl

Deze nieuwsbrief is een uitgave van ProDemos en verschijnt 5x per jaar. Abonneer u gratis op prodemos.nl/nieuwsbrief

Redactie
Afd. Communicatie
Basisontwerp
Studio Duel
Lay-out
Puntspatie [bno]
Druk
Bendion Mailsupport BV

